

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslodiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým a menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona bol vypracovaný na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2019. Reaguje aj na požiadavky vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v časti Spravodlivosť, súdnictvo týkajúce sa efektívneho fungovania súdnictva.

Návrh zákona bol vypracovaný v rámci pracovnej skupiny zriadenej na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky v nadväznosti na odporúčania zo Správy k stavu justície na Slovensku vypracovanej Európskou komisiou pre efektívnu justíciu (CEPEJ), ktorá je dostupná na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Účelom návrhu zákona je zavedenie inštitútu hosťujúceho sudcu, a to s cieľom vytvoriť predpoklady pre riešenie situácií, ktoré dočasne negatívne ovplyvňujú fungovanie súdov tým, že znamenajú dočasnú absenciu zákonného sudcu (napr. materská alebo rodičovská dovolenka, prerušenie výkonu funkcie sudcu, sťaž sudcu a pod.) a dočasnú preťaženosť súdov. V praxi sú sudy konfrontované so situáciami, kedy dočasný výpadok zákonného sudcu spôsobuje nutnosť prerozdelenia vecí medzi iných kolegov tohto sudcu. Riešenie vzniknutej situácie pridelením nového voľného miesta sudcu pre dotknutý súd nie je účelné, pretože je jasné, že absencia sudcu je dočasná a preto sa vytvorené nové miesto sudcu stane v predvídateľnom čase nadbytočné a nie je možné ho rušiť, pretože sudca je menovaný do funkcie bez časového obmedzenia. Rovnako nie je žiaduce riešiť túto situáciu dočasným pridelením sudcu z iného súdu, pretože tým dochádza len k presunu problému na iný súd, ktorému bude absentovať sudca, ktorý je dočasne preložený na iný súd. V európskom priestore je daný problém riešený rôznymi spôsobmi, ale najčastejšie sa možno stretnúť s inštitútom tzv. lietajúceho sudcu. Lietajúci sudca je sudca s osobitným statusom, pričom táto osobitosť spočíva v jednoduchšej možnosti zmeniť tomuto sudcovi miesto výkonu funkcie, a to podľa potreby pri riešení nedostatočných personálnych kapacít súdov, ktorých príčiny majú dočasný charakter. Tu treba mať na zreteli, že postavenie sudcov má svoje špecifiká vo všetkých ústavných poriadkoch, pričom spoločnou črtou sú osobitné podmienky pre zmenu miesta výkonu funkcie sudcu spravidla riešené priamo ústavnými normami rešpektujúc pri tom medzinárodne uznávané štandardy sudcovskej nezávislosti. Miera mobility sudcu sa vždy odvíja od ústavných noriem s tým, že od štátu k štátu sa táto miera mení. Nie je tomu inak ani v prípade Slovenskej republiky, ktorej ústavný poriadok pristupuje k problematike nepreložitelnosti sudcu pomerne konzervatívnym spôsobom. Návrh zákona tieto ústavné štandardy rešpektuje a vychádza z ústavných noriem upravujúcich status sudcu. Od navrhovanej právnej úpravy predkladateľ očakáva pozitívny prínos pre zabezpečenie riadneho chodu súdov s ohľadom na plynulosť súdneho rozhodovania. Je legitímnym očakávaním občanov, aby štát vytváral podmienky pre naplnenie ústavou garantovaných práv – v tomto prípade práva na súdnu ochranu. Je preto namieste prijímanie takých opatrení, ktoré zabezpečia, aby ústavné práva doznali naplnenia svojho zmyslu. Predkladateľ má za to, že inštitút hosťujúceho sudcu – ako nazýva predkladaný návrh zákona „lietajúceho sudcu“ – je normatívnym opatrením, ktoré spĺňa túto požiadavku.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. júla 2019, pričom sa zohľadňuje predpokladaná dĺžka legislatívneho procesu, ako aj potrebná legisvakancia.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona zakladá vplyvy na rozpočet verejnej správy a vplyvy na podnikateľské prostredie. Návrh zákona nebude mať sociálne vplyvy, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, ani vplyv na životné prostredie a na služby verejnej správy pre občana. Identifikované vplyvy sú bližšie popísané v doložke vybraných vplyvov a pripojených analýzach.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona bol predmetom riadneho pripomienkového konania a predkladá sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky s rozpismi s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky a s Ministerstvom financií Slovenskej republiky.